

Veliki Prasak

velikiprasak.com

Vladimir Božanović
**INTERVJU SA MIROSLAVOM
DEMAJOM (I deo)**

Marko Ekmedžić
POBUNA NEMAČKIH KATOLIKA

FAITHLESS HIJABI ISPOVESTI

Broj 37 | Mart 2021.

ATEISTI
SRBIJE

AUTOR SVETSKOG BESTSELERA *FIZIKA NEMOGUĆEG*

MIČIO

KAKU

BUDUĆNOST UMA

NAUKA U UZBUDLJIVOJ POTRAZI
ZA NAPREDNIJIM, SAVRŠENIJIM
I MOĆNIJIM UMOM

ATEISTI
SRBIJE

Sadržaj

Hronika	6
<i>Autor:</i> Vladimir Božanović	
Faithless hijabi	11
<i>Autor:</i> #Faithlesshijabi	
Duplerica: Kovid vakcinacija	14
Pobuna nemačkih katolika	16
<i>Autor:</i> Marko Ekmedžić	
Intervju sa Miroslavom Demajom (I deo)	22
<i>Autor:</i> Vladimir Božanović	
Humor	26
Citati	28

VELIKI PRASAK
časopis Udruženja „Ateisti
Srbije“

Izdavač:
Udruženje „Ateisti Srbije“

Kontakt telefon:
+381 63 80 44 200

Glavni i odgovorni urednik:
Vladimir Božanović

Redakcija:
Marko Ekmedžić
Predrag Stojadinović

Prevod:
Marko Ekmedžić

Lektor:
Aneta Stojković

Dizajn i prelom:
Miloš Marković
Vladimir Božanović

ISSN 2217-5679 Veliki prasak
(Online)

50 kognitivnih pristrasnosti

za koje treba da znate.

Predrag
Stojadinović

HELIKS

Kognitivne pristrasnosti možda izgledaju kao bezopasne zablude, ali u njima leži koren ratova, nasilja i patnje u svim oblicima. Niko od nas ne može da reši probleme zbog svih pogrešnih odluka, donetih kao posledica kognitivnih pristrasnosti. Ali zato svako može da pruži doprinos, bar u granici svojih mogućnosti, ako se upozna s ovim, tako čestim, mehanizmom pravljenja grešaka. Verovatno ćemo u mnogim primerima navedenim u knjizi 50 kognitivnih pristrasnosti za koje treba da znate lako prepoznati druge ljude, ali će nam trebati dosta snage i hrabrosti da ponegde prepoznamo i sebe. To je ipak vredno našeg truda, jer time pravimo dobar korak ka stvaranju mehanizma donošenja ispravnih odluka, što je važno za izgradnju sopstvene ličnosti.

ATEISTI
SRBIJE

U ovom broju:

Duplerica:

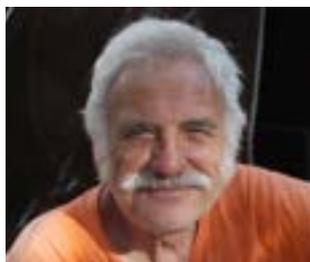
strana 14.

Intervju sa Miroslavom Demajom (I deo)

*Neka se ljuti ko hoće, ali ovo smatram još
uvek istim jezikom.*

strana 22.

Autor: Vladimir Božanović

Pobuna nemačkih katolika

*Krajem februara 2021, Biskupska konferencija
Nemačke se sastala, u senci velikih pritisaka na
crkvu.*

strana 16.

Autor: Marko Ekmedžić

Hronika

*„Apostolski žreb“ je vraćen šezdesetih godina
prošlog veka s ciljem da se izbegne uticaj države
na izbor poglavara.*

strana 6.

Autor: Vladimir Božanović

Foto:

HRONIKA

Bulović

<http://skr.rs/zziN>

Simić

<http://skr.rs/zziF>

Dačić i Durić

<http://skr.rs/zziK>

Perović

<http://skr.rs/zziE>

Trifunović

<http://skr.rs/zziU>

Jević

<http://skr.rs/zziV>

Perić

<http://skr.rs/zziO>

Papas 1

<http://skr.rs/zziV>

Papas 2

<http://skr.rs/zziY>

POBUNA NEMAČKIH KATOLIKA

mapa

<http://skr.rs/zzcE>

statistika

<http://skr.rs/zzcW>

denominacije

<http://skr.rs/zzcG>

članovi 01

<http://skr.rs/zzcT>

članovi 02

<http://skr.rs/zzcV>

kardinal Volki

<http://skr.rs/zzcH>

nereligioznost

<http://skr.rs/zzc2>

web: ateisti.com i velikiprasak.com
e-mail: redakcija@velikiprasak.com

HRONIKA

„Izvolte se obratiti pismenim putem i dobićete objašnjenje, TV N1 nema šta da traži u portama SPC na teritoriji Eparhije Bačke, tačka“ - sekretar Eparhije Bačke Vladan Simić.

01. januar 2021.

Episkop bački Mirko Bulović Irinej izjavio je da je homoseksualno ponašanje neprihvatljivo i da Zakon o priznavaju istopolnih partnerstava, koji je najavila ministarka za ljudska prava i društveni dijalog Gordana Čomić, nije njena ideja već ideja iz Brisela.

„Naš stav je sledeći: čovek je od Boga stvoren kao muž i žena, kao bračna zajednica, kao porodica, a ne kao ‘dvojica tatâ’ ili ‘dve mame’. Po ovoj stvari isto je učenje Biblije i Korana. Homoseksualno ponašanje je neprihvatljivo i za Jevreje, i za hrišćane, i za muslimane, ali sadašnje vreme i davno prošlo vreme nisu isto vreme, tako da danas niko i nigde u kulturnom svetu ne kamenuje homoseksualce“, rekao je episkop Irinej.

„Neka živi kako ko hoće i neka radi šta ko hoće, ali brak i ‘istopolna zajednica’ nisu isto. Jedna stvar je priznavati slobodu i prava članovima i članicama takvih zajednica, sasvim druga je proglasiti ih za ekvivalent braku, a treća – besomučno ih propagirati. Uostalom, neka naša država organizuje referendum o ovom pitanju“, rekao je episkop bački Irinej.

<http://skr.rs/zz8B>

04. januar 2021.

USrbobranu je obeležena 79. godišnjice Racije u Bačkoj, kada su 1942 godine su mađarski fašisti ubili oko 4.500 ljudi - Srba, Jevreja i Roma. Parastosu i obeležavanju godišnjice u Crkvi Svetog Bogojavljenja Gospodnjeg u Srbobranu, prisustvovali su i predsednik Skupštine Vojvodine Ištvan Pastor i predsednik pokrajinske vlade Igor Mirović. Međutim, televiziji N1 nije bilo dozvoljeno da uđe u portu. „TV N1 nema šta da traži u portama SPC na teritoriji Eparhije Bačke, tačka“, rekao je sekretar Eparhije Bačke Vladan Simić.

Na pitanje zašto ekipa N1 nije mogla da uđe u dvorište crkve, Simić je rekao – „zato što se samo vi ponašate na način na koji se ponašate“. Upitan kako se to N1 ponaša, on je odgovorio: „Pa pogledajte vi vaše objave o SPC i dovoljno je da sagledate vaše ponašanje“.

„Izvolte se obratiti pismenim putem i dobićete objašnjenje, TV N1 nema šta da traži u portama SPC na teritoriji Eparhije Bačke, tačka“, zaključio je.

<http://skr.rs/zz8J>

Milo Đukanović nazvao je SPC „dokazano najopakijim instrumentom velikosrpskog nacionalizma“ i optužio da je „podstrekač, jatak i advokat najmonstruoznijeg genocida u Evropi novog doba“

09. januar 2021.

Predsednik Socijalističke partije Srbije i Skupštine Srbije Ivica Dačić izjavio je da vladika diseldorfski i nemački Mladen Durić Grigorije treba da se odluči da li će biti vladika ili predsednički kandidat, navodeći da se iza njegove mantije krije predsednik Stranke slobode i pravde Dragan Đilas i neki drugi opozicionari.

On je rekao i da bi „parafrazirao Tita i njegovu izjavu – ‘narod koji ima ovakvu omladinu nema razloga da brine za svoju budućnost’“. „A ja kažem – vlast koja ima ovakvu opoziciju kao što su Đilas, Jeremić, Boško Obradović, nema razloga da brine za svoju budućnost. Slabiju opoziciju od ove teško da ćete da dobijete, zato sam i rekao da su amateri“, rekao je Dačić.

Vladika Grigorije izjavio je ranije, da ima plan da okupi što više mladih ljudi koji su spremni da se žrtvuju za Srbiju kako bi napravili sistem u kome ništa neće zavisiti od jednog čoveka, a odgovarajući na pitanje da li se može očekivati da se aktivno uključi u ovdašnju politiku rekao da već našao ove ljude, ali da neće izneti svoj plan jer bi to bilo neozbiljno.

<http://skr.rs/zz8o>

24. januar 2021.

Na početku vanrednog Kongresa DPS-a, crnogorski lider Milo Đukanović optužio je Srbiju da ugrožava suverenitet svojih suseda po istom receptu iz 1990-ih, a Srpsku pravoslavnu

crkvu (SPC) nazvao je „dokazano najopakijim instrumentom velikosrpskog nacionalizma“ i optužio da je „podstrekač, jatak i advokat najmonstruoznijeg genocida u Evropi novog doba“.

Rektor Cetinjske bogoslovije Gojko Perović izjavio je da je predsednik Crne Gore Milo Đukanović „neumoran u pravljenju i produbljivanju podela“ u zemlji i naglasio da je Srpska pravoslavna crkva (SPC), iako ima nacionalni predznak, crkva svih vernika, bez obzira na naciju.

„Ali ovakvi anticrkveni tonovi sa kongresa jedne nominalno građanske i sekularne stranke zbunjuju ljude, svađaju braću i nanose društvenu štetu“, poručio je Perović.

On je ocenio da Đukanović nije razumeo građane države čiji je predsednik, kao što, kako je rekao, ne razume sopstvenu crnogorsku istoriju.

<http://skr.rs/zz8W>

01. februar 2021.

Kalendar sa likom pokojnog mitropolita Amfilohija, koji je bio okačen u portirnici Instituta za javno zdravlje Crne Gore, uklonjen je u ponedeljak ujutru.

Kako su naveli iz Instituta, zaposleni koji su postavili pomenuti kalendar su upozoreni, kao i da će se svako slično delovanje će se ubuduće smatrati povredom

radne obaveze.

Institut za javno zdravlje Crne Gore uvažava verska osećanja, kao i pravo na političko i svako drugo opredeljenje svih zaposlenih. Međutim, Institut je javna institucija i ne može biti mesto za isticanje bilo kakvih sadržaja koji nisu deo naše profesionalne i formalne misije - očuvanja i unapređenja zdravlja stanovništva Crne Gore - navodi se u saopštenju Instituta.

<http://skr.rs/zz8d>

03. februar 2021.

Vladimir Gajić, advokat vladike Grigorija, podneće krivičnu prijavu zbog ugrožavanja sigurnosti tužiocu za visokotehnološki kriminal Branku Stamenkoviću.

Grigoriju je ugrožena bezbednost zbog negativne kampanje koja se mesecima vodi protiv njega a koja je prethodnih dana kulminirala plaćenim video oglašom na Jutjubu u kojem ga, za sada nepoznati autori, predstavljaju u negativnom svetlu i iznose niz kleveta na njegov račun.

Video zapis neodoljivo podseća na onaj koji je posvećen Oliveru Ivanoviću, a koji je posle toga ubijen.

Video uradak u kom se blati i kleveće episkop diseldorfski i cele Nemačke Mladen Durić Grigorije poslednji je u nizu napada na njega.

Oštra kampanje protiv vladike krenula je od 6. januara kada je Grigorije izjavio da namerava da okupi od 30 do 300 mladih ljudi koji bi imali volje da menjaju na bolje sistem u Srbiji.

<http://skr.rs/zz81>

Video uradak u kom se blati i kleveće episkop diseldorfski i cele Nemačke Mladen Durić Grigorije poslednji je u nizu napada na njega.

03. februar 2021.

Na Svetom arhijerejskom saboru koji je zakazan za 18. februar, biće izabran novi, 46. po redu patrijarh SPC.

Nakon smrti patrijarha Irineja, koji je preminuo od

posledica korona virusa, do izbora novog čelnika SPC na njegovo mesto je privremeno postavljen mitropolit dabrobosanski Rajko Jević Hrizostom.

Članovi Sabora, koji će imati izborni karakter, novog crkvenog poglavara biraće između ukupno 34 mitropolita i episkopa, koliko ih ispunjava uslov da budu birani za patrijarha, a sednicom će, kao najstariji arhijerej, predsedavati episkop šabački Živko Trifunović Lavrentije.

Na Izbornom saboru, članovi predlažu trojicu kandidata za novog patrijarha. Oni moraju da ispune nekoliko uslova: da je eparhijski arhijerej, odnosno da je na čelu eparhije pod upravom SPC, i to najmanje pet godina. Zatim se pristupa tajnom glasanju, a svaki kandidat mora dobiti natpolovičnu većinu glasova pa zato postoje najmanje dva kruga glasanja.

Kada se saznaju imena trojice kandidata koji su dobili natpolovične većine glasova, prelazi se na „apostolski žreb“. Tada se imena kandidata stavljaju u tri zasebne koverta, one u Jevanđelje, a jedan od monaha, koji je izabran od strane Sabora, izvlači kovertu u kojoj je ime novog patrijarha.

Osim mitropolita Porfirija, u užem izboru bili su i episkop Bački Irinej i episkop banjalučki Jefrem, javlja RTS.

Mitropolit Zagrebačko-ljubljanski Porfirije rođen je u Bečeju, kao Prvoslav Perić 1961. godine. Osnov-

„Apostolski žreb“ je vraćen šezdesetih godina prošlog veka s ciljem da se izbegne uticaj države na izbor poglavara.

„Apostolski žreb“ je vraćen šezdesetih godina prošlog veka s ciljem da se izbegne uticaj države na izbor poglavara.

Srbija je dosad imala 45 poglavara SPC. Srpska patrijaršija uspostavljena je 1920. godine, a od tada su se na njenom čelu nalazili:

Patrijarh Dimitrije 1920-1930.

Patrijarh Varnava 1930-1937.

Patrijarh Gavriilo 1938-1950.

Patrijarh Vikentije 1950-1958.

Patrijarh German 1958-1990.

Patrijarh Pavle 1990-2009.

Patrijarh Irinej 2010-2020.

<http://skr.rs/zz8q>

18. februar 2021.

Mitropolit Zagrebačko-ljubljanski Porfirije izabran je u četvrtak, 18. februara, za novog patrijarha Srpske pravoslavne crkve (SPC) na Svetom arhijerejskom Saboru SPC.

Porfirije je tako postao 46. poglavar SPC.

nu školu je završio u Čurugu, a gimnaziju u Novom Sadu.

Pravoslavni bogoslovski fakultet Univerziteta u Beogradu završio je 1986. Godinu dana ranije, zamonašio se u manastiru Dečani na Kosovu.

Postdiplomske studije je završio u Atini.

Na Bogoslovskom fakultetu predavao je Pastirsku psihologiju.

Bio je predsednik Saveta Republičke radiodifuzne agencije (RRA) u Srbiji, regulatornog tela za elektronske medije.

U periodu 2010—2011. bio je episkop vojni, a zatim i koordinator za saradnju Srpske pravoslavne crkve i Vojske Srbije.

Od 2014. godine je na funkciji mitropolita zagrebačko-ljubljanskog.

Odbranio je 2004. godine doktorsku disertaciju “Mogućnost poznanja Boga kod apostola Pavla po tumačenju Svetog Jovana Zlatoustu” na Bogoslovskom fakultetu Univerziteta u Atini.

Govori grčki, engleski i nemački, i služi se ruskim jezikom.

<http://skr.rs/zz8p>

24. februar 2021.

Grčke vlasti istražuju informacije da je bivši poslanik ekstremne desnice Hristos Papas (59), za kojim se traga pošto je osuđen zbog učešća u neonacističkoj organizaciji „Zlatna zora“, pobjegao u manastir u Srbiji.

Pretpostavlja se da je Papas uspeo da se iskrade iz Grčke oktobra prošle godine, kada je osuđen na 13 godina zatvora zbog upravljanja kriminalnom organizacijom.

Prema tim informacijama, istraga se usredsredila na neke manastire u Srbiji, tesno povezane s malim grčkim krilom „starokalendaraca“ koji, za razliku od zvanične grčke crkve, ne priznaju gregorijanski kalendar.

Mediji prenose da je Papas prešao granicu Grčke i Severne Makedonije pod lažnim imenom, prerušen u monaha zbog čega je prošle godine pustio bradu.

Mediji prenose da je Papas prešao granicu Grčke i Severne Makedonije pod lažnim imenom, prerušen u monaha zbog čega je prošle godine pustio bradu.

Pošto su nađeni tragovi, objavljena je evropska poternica za njim i očekuje se da uskoro bude uhapšen u Srbiji i izručen Grčkoj radi izdržavanja kazne.

Grčki sud je 22. oktobra prošle godine odlučio da uprkos pravu na žalbu, smesta po izricanju presude na izdržavanje zatvorske kazne ode rukovodstvo ekstremno desničarske, neonacističke „Zlatne zore“, među kojima i Papas, osuđeno zbog pretvaranja te stranke u zločinačku organizaciju.

Lider te raspuštene stranke Nikos Mihaloljakos i još pet bivših poslanika, među kojima i begunac Papas, osuđeni su za vođenje zločinačke organizacije na po 13 godina zatvora, a jedan na 10 godina.

Jedanaest bivših poslanika „Zlatne zore“ osuđenih samo za učešće u zločinačkoj organizaciji, dobilo je kazne od pet do sedam godina zatvora, te uz ograni-

čenja na slobodi čekaju ishod žalbenog postupka. Još sedam osuđenih osoba, saradnika bivše stranke, na slobodi je pod istim uslovima dok se ne završi žalbeni postupak.

Maratonsko, politički nabijeno petogodišnje suđenje sa 68 optuženih, desetinama advokata i u četiri razdvojena postupka, vodilo se zbog niza nedela, uključujući grupno ubistvo noževima levičarskog grčkog repera Pavlosa Fisasa 2013. godine i fizičke napade na egipatske ribare i levičarske aktiviste.

Ubica pevača, Jorgos Rupakis, ostaće u zatvoru doživotno.

„Zlatna zora“ koja je najpre bila mala polutajna neonacistička grupa osnovana 1980-ih, a potom sasvim marginalna stranka, uzdigla se tokom finansijske krize u Grčkoj 2010-2018. godine, osvojivši poslanička mesta na četiri izbora i po snazi bila treća najveća grčka politička stranka.

Nakon što su organizacija i njeno rukovodstvo

optuženi za zločine iz mržnje, uključujući brutalne ulične napade na imigrante i levičarske aktiviste, čak i ubistva, „Zlatna zora“ je izgubila popularnost, te na poslednjim izborima 2019. godine pre zabrane i svog raspuštanja nije uspevala da osvoji nijedno mesto u Skupštini.

<http://skr.rs/zz89>

„Počela sam da preispitujem svoju veru kada mi je bilo nekih 9 godina. Bila sam ućutkivana kada bih pitala nešto na časovima izučavanja islama, sa izgovorom da pokazujem nepoštovanje prema Bogu. Ućutkivana sam, a nisam mislila da je to u redu. Što sam više učila o islamu, to sam se više borila sa samom sobom da i dalje pratim njegova učenja. Napuštanje islama je bilo postepeni proces. Želela sam da kažem mojoj porodici, ali me je strah od ostrakizma zaustavljao. Ipak, vremenom mi je postala muka od tog dvostrukog života. Prikupljajući snagu da im kažem, odlučila sam da počnem da živim zajedno sa mojim momkom, koji je bio nemusliman. Moj otac se razbesneo i rekao da više nisam njegova ćerka i da nisam više dobrodošla u njegovoj porodici, što je i bilo očekivano. Moja majka, sa druge strane, bila je zaista zainteresovana za moju sreću i dobrobit. Bila sam iznenađena i izuzetno zahvalna na tome što je na mojoj strani. Sada, nekoliko godina kasnije, imam mnogo bolji odnos sa njom nego što je to ikada bio slučaj u prošlosti. Ali sa ocem ne govorim. Njegov gubitak.”

~ S ~

faithlesshijabi

@faithlesshijabi

@FaithlessHijabi

„Mora da mi je bilo nekih 10-12 godina, kada mi je rečeno da sam možda bolesna ili da se mogu razboleti i da moraju da me srede.

Starija gospođa je došla kod nas, a dovela ju je mamina starija tetka. Niko mi nije rekao šta to tačno treba da se sredi. Sledeće što znam je da mi je rečeno da spustim gaćice.

Makaze su sterilisane. Majka je legla preko mene i odsekle su mi delić (klitoris).

Bolelo je! Bilo je agonizujuće. Bila sam u šoku! Dobila sam groznicu i osećala sam se jednostavno bolesno.

Nikada više nismo razgovarale o tome. Iskreno ne znam ni do dana današnjeg, šta je logika iz tog čina! Samo znam da je islam to želeo, da bih bila čista žena.”

~ Dž ~

„Bila sam čvrsta i posvećena vernica. Izbegavala sam muziku, pružanje ruke muškarcima, propuštanje molitvi i postova, sve što je bogohulno. Zbog širenja rata u mojoj zemlji, morali smo da bežimo. Nakon sklanjanja na mnogo raznih mesta, napokon smo se skrasili u Švedskoj kada mi je bilo 16 godina. Isprva sam pošla u normalnu školu. Dobila sam obrazovanje koje nije samo o islamu. Ušla sam u okruženje mnogih različitih verovanja, ideja i mišljenja. A država se prema svakome ponašala isto. Za razliku od mesta sa kog sam došla, gde je, ako biste i najmanje skrenuli od uvreženih verovanja, bili osuđeni na smrt. Polako, um mi je postao otvoreniji i više sam prihvatila ljude sa verovanjima drugačijim od mojih. Bila sam i dalje dobra muslimanka, ali pre neke dve godine, počela sam da imam sumnje po pitanju ljudskih prava. Posebno u vezi sa tim kako su u islamu žene tretirane i ograničene. Kako smo potčinjene muškarcima. Koristi li to Alahu, ili krhkom egu drevnog muškarca. Sećam se kako sam u dovama (*posebne molitve*) plakala i molila Alaha da me oslobodi šejtanovih vasvasa (*đavolje smicalice*). Đavoljih šaputanja. Ništa se nije desilo. Moje sumnje su samo rasle. Mnogo laži je vodilo ka mojoj apostazi i samo ih je trebalo zagrebat.

~ J ~

faithlesshijabi

@faithlesshijabi

@FaithlessHijabi

„Silovana sam kada mi je bilo 13 godina, a u savetovalište me je odvela majka moje nemuslimanske prijateljice da bih dobila pilulu za dan posle, samo zato što sam se bojala da bi me moji poslali natrag u postojbinu zbog sramoćenja porodice.

Kao dete, nisam mogla da idem za svojim snom da sviram čelo, jer muzika „priziva šejtana (*đavola*)”. Nije samo islam uneo nemir u moj život, već i to kako ga muslimani sprovode.

Skinula sam hidžab sa 17 godina i od tada me oni izbegavaju. Sada sam ponosna otpadnica od vere, a porodica se drži podalje od mene, kao da sam leprozna. Ironično, ja sam ta koja najmanje tračari, najuspešnija sam i vodim najsrećniji život.

Islam sam napustila jer daje ljudima opravdanje da napadaju upravo one koje tvrde da vole.”

~ A ~

„Kada mi je bilo 10 godina, odvedena sam od roditelja, jer smo živeli u kombiju. Moj otac je odbijao da radi, a majka nije imala hrabrosti da mu se suprotstavi. Bilo je to u sred zime u Ilinoju kada je neko prijavio da početkom 1980-ih, dvoje male dece živi u kombiju.

Bila sam kod staratelja zbog zlostavljanja kom su me izložili moja majka doseljenica i moj otac, američki musliman. Oboje su bili posvećeni muslimani, koji su živote živeli u skladu sa Kuranom.

Imala sam mlađu sestru i volela bih da znam šta se sa njom desilo.

Moj otac je bio čovek koji je, uverena sam, do dana današnjeg ostao mrzitelj žena. To mi je jedino opravdanje za ponašanje prema sestri i meni i za to što se oženio mojom naivnom majkom. Gnušam se toga kako su devojčice terane da se pokrivaju ili da pretrpe silovanje ili zlostavljanje jer nisu povučene. Nikada neću razumeti zašto smo sestra i ja morale da se pokrivamo, a druge devojčice ne. Prezerala sam kontrolu, i prezirem to što i dalje imam toliko strahova.”

~ K ~

faithlesshijabi

@faithlesshijabi

@FaithlessHijabi

„Majka me je isprasila po zadnjici zato što sam bila bogohulna i to je trenutak kada sam znala da su moja osećanja prema toj božanskoj figuri, u najboljem slučaju dvosmislena.

Kako znamo da taj nepismeni čovek nije imao nervni slom u pustinji, umesto otkrovenja?

Vremenom sam naučila da pitanja zadržavam za sebe i znala sam da sam bezbedna samo duboko u ormaru otpadništva od vere.

Majka me je naterala da stavim hidžab sa 11 godina. Jedva da sam ulazila u pubertet, a već su posramljivali zbog toga što mi telo postoji i što izgleda tako kako izgleda.

Gledala sam kako mi se otac ženi drugom ženom na dan kada mi je majka pošla na visokorizinu operaciju kičme - zato što mu to Kuran dopušta.”

~ A ~

Vakcinacija protiv COVID-19 (februar 2021.)

Da bi se pandemija okončala, veliki deo svetske populacije (bar 70%) bi trebalo da se vakciniše i stekne imunitet na virus. Vakcine su i najbezbedniji način sticanja imuniteta, jer sticanje tzv. prirodnog imuniteta, povlači previše rizika od nepotrebnog gubitka života. Vakcine su tehnologija na koju se čovečanstvo oslanjalo već veliki broj puta u prošlosti za smanjivanje broja stradalih od infektivnih bolesti i za prekidanje lanca zaražavanja.

U manje od 12 meseci od početka pandemije COVID-19, veliki broj istraživačkih timova širom sveta je u većoj ili manjoj meri dovršio istraživanja koja su dovela do razvoja vakcina koje nas štite od virusa SARS-CoV-2, onog koji izaziva eboljenje COVID-19.

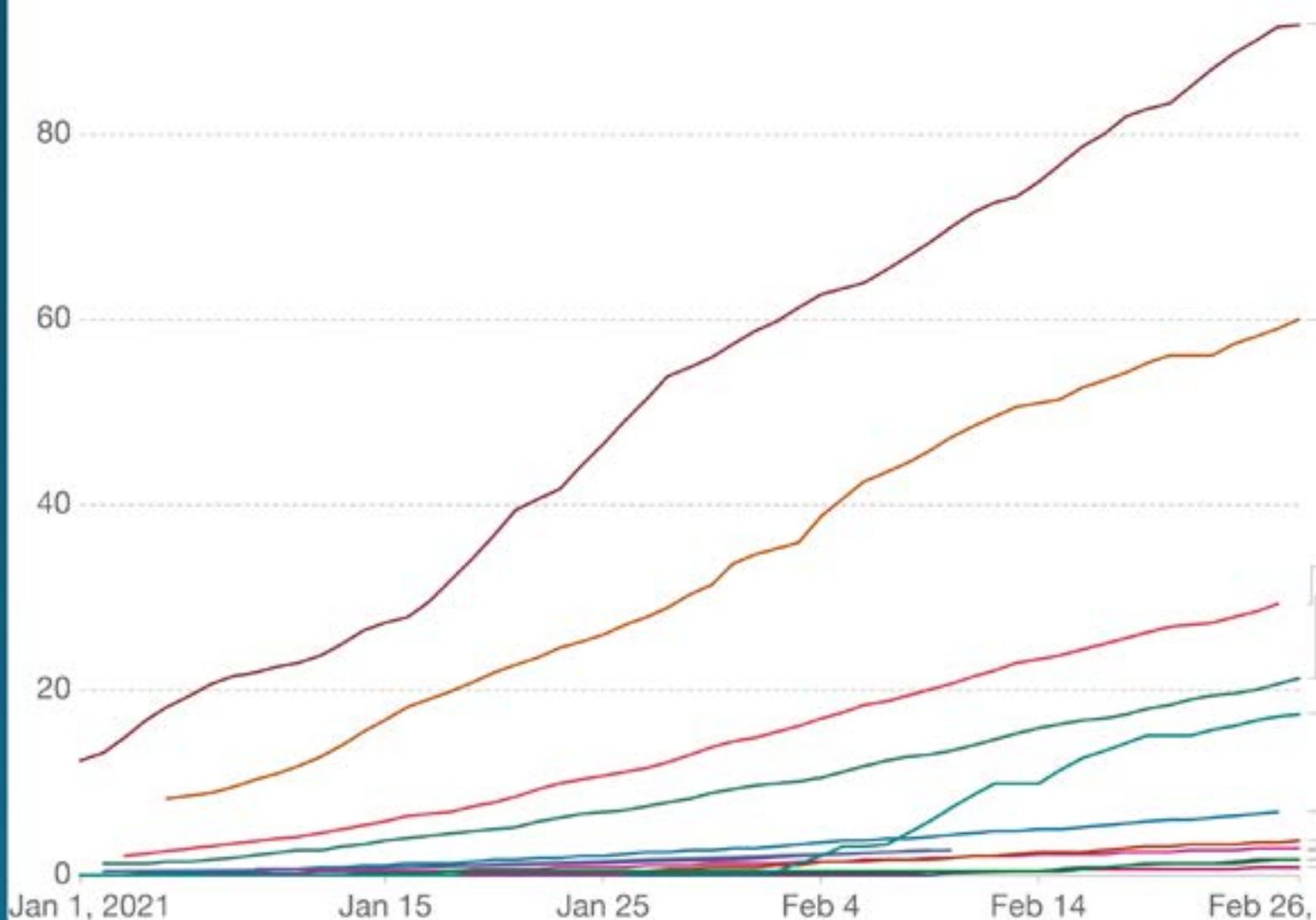
Glavni izazov koji nam preostaje je to da se učini sve da vakcine postanu dostupne ljudima širom sveta. Ključne su za to da ljudi iz celog sveta, a ne samo iz bogatijih zemalja, steknu neophodnu zaštitu. Sajt Our World in Data radi svakodnevno na bazi podataka o opsegu vakcinacije u celom svetu. Na ovom posteru, predstavljen je presekc sa krajem februara 2021.

Do tog trenutka, Izrael je uspešno i u potpunosti vakcinisao već gotovo 40% svoje populacije i po tome je apsolutni svetski rekorder. Odmah za njima su na ovoj svjetskoj rang listi uspešnosti u zaštiti javnog zdravlja građani i vlasti Ujedinjenih Arapskih Emirata. U gornjem delu ovog spiska, a u samom vrhu evropskog dela tabele je i Srbija.

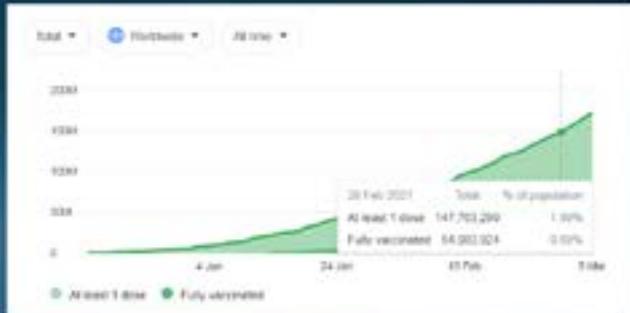

Cumulative COVID-19 vaccination doses administered per 100 people

This is counted as a single dose, and may not equal the total number of people vaccinated, depending on the specific dose regime (e.g. people receive multiple doses).

Source: Official data collated by Our World in Data – Last updated 27 February, 10:40 (London time)

Our World in Data

Israel

United Arab Emirates

United Kingdom

United States

Chile

European Union

Brazil

World

China

Russia

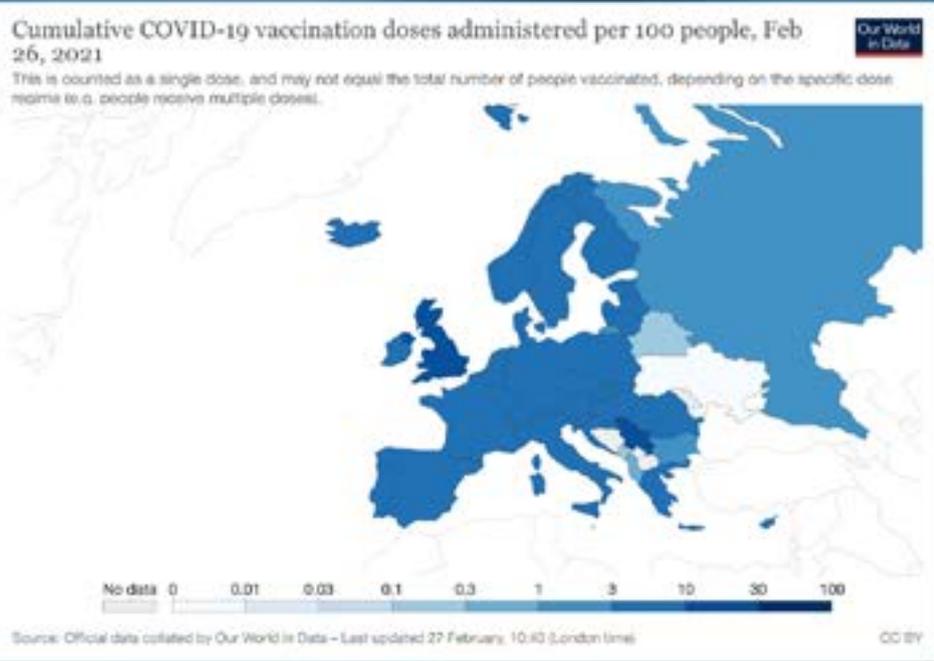
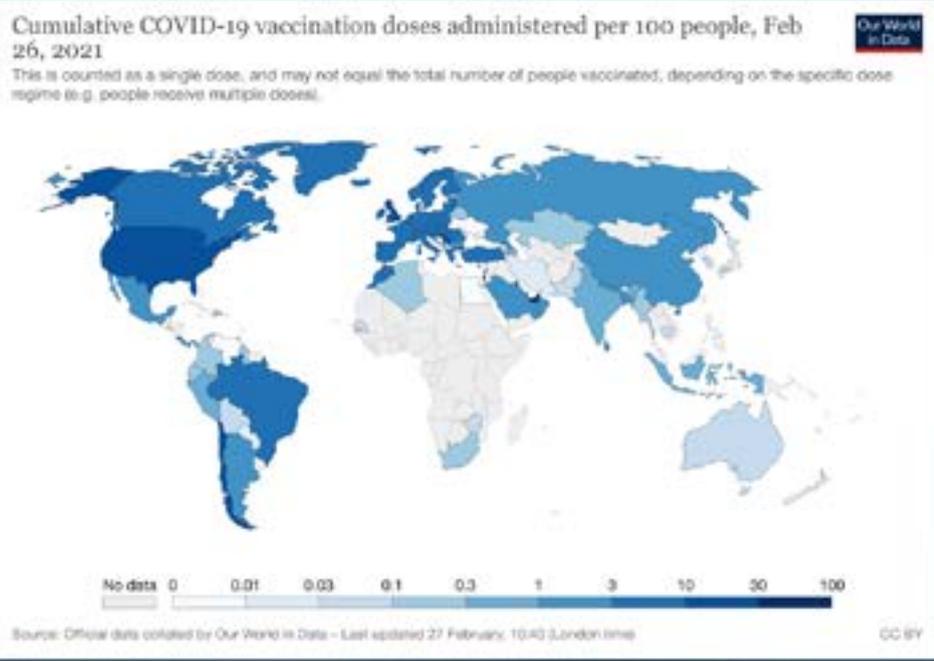
Mexico

Bangladesh

Indonesia

2021

CC BY

POBUNA NEMAČKIH KATOLIKA

Krajem februara 2021, Biskupska konferencija Nemačke se sastala, u senci velikih pritisaka na crkvu.

Procesuiranje slučajeva zlostavljanja (pre svega seksualnog), dovodi Rimokatoličku crkvu u Nemačkoj ponovo u situaciju da mora da se pravda i objašnjava svoje ponašanje. Broj onih koji crkvu zauvek napuštaju, raste sve više i više.

Krajem februara 2021, Biskupska konferencija Nemačke se sastala, u senci velikih pritisaka na crkvu.

božaca, negde u IV stoleću. Germanska plemena su pokrštavana vekovima, a oblast današnje Nemačke je potpuno hristijanizovana kombinacijom prinude i podilaženja, negde u vreme Karla Velikog (Charlemagne/Carolus Magnus/Karl der Große, 747/8 - 814. godine), tokom VIII i IX stoleća. Sve do ranog XVI stoleća i pojave reformacije, katoličanstvo je bilo apsolutno dominantno, uniformno i nešto što se ne dovodi u pitanje.

protiv novoformirane hrišanske denominacije, odnosno denominacija. Vredi napomenuti i to da tokom tog čitavog vremena, sve do druge polovina XIX stoleća, nema jedinstvene nemačke države. Sveto Rimsko Carstvo je bilo više federacija, čak možda i konfederacija velikog broja kneževina, vojvodstava, grofovija, slobodnih gradova, država manjeg ili većeg značaja, snage ili čak ustrojivosti. Tek sa krajem Napoleonovih

Germanska plemena su pokrštavana vekovima, a oblast današnje Nemačke je potpuno hristijanizovana kombinacijom prinude i podilaženja, negde u vreme Karla Velikog.

Pritisaka koji su veći nego ikada, složiće se mnogi. Ali ne i bez razloga, kada se uzme u obzir to da su podaci o zlostavljanju u okviru crkve, naprosto jezivi.

Pre vraćanja na temu povlačenja katoličanstva u Nemačkoj, ili, kako je neki nazivaju, revolucije ili pobune protiv crkve u ovoj velikoj i značajnoj evropskoj državi, osvrnimo se na trenutak na istoriju katoličanstva, pa i religije uopšte u Nemačkoj.

Hrišćanstvo je trenutno najveća religija u Nemačkoj. Prisutno je već nekih 1700 godina, odnosno od prvih pokrštavanja mnogo-

Martin Luter (Martin Luther, 1483 - 1546) je svojom pobunom, reformacijom, suštinskom revolucijom protiv autoriteta Rimokatoličke crkve (koji se uistinu dešava u vreme verskih previranja u Zapadnoj Evropi), stvorio trajni rascep u do tada jedinstvenom telu crkve u Nemačkoj. Veliki broj ljudi napušta Rimokatoličku crkvu, prelazi u okrilje reformacije (većinom luteranima i kalvinistima), a naredne decenije, pa i vekove, obeležavaju verski sukobi i ratovi, manjeg ili većeg obima, intenziteta i svakako trajanja. Veliki broj istoričara će se složiti da je makar čitav vek, ako ne i više, od nastanka reformacije, trajao neprekidni rat katolika

ratova, restrukturiranjem Evrope država i naroda, raspadom Svetog Rimskog Carstva iz svoje arhaične forme u niz savremenijih država i napokon, sa ujedinjenjem Nemačke pod pruskim Hoencolernima, a političkom veštinom Bizmarka, može se uistinu pričati o religiji u Nemačkoj, kao državi u savremenom smislu. Taj period ujedinjenja Nemačke obeležava i Bizmarkovu borbu za centralizaciju jedne vlasti u zemlji, a ta jedna vlast je mogla biti samo vlast monarhije, tj. državnih, svetovnih vlasti. 1873. je pokrenuo, premda samo u Pruskoj, borbu protiv uticaja katoličke kurije, odnosno Vatikana. Proces je dobio naziv „Borba

nacistima organizovanu zajednicu, a usklađenu sa nacističkim svetozorom. Nakon 1936. je došlo do prvog većeg napuštanja crkve (Kirchenaustritt), koje nije bilo zvanična nacistička politika, ali ju je zaista inicirao i podržavao veliki broj nacističkih zvaničnika, pre svega vođa SS-a, Himmler (Heinrich Himmler). Ti ljudi nisu bili ateisti, naprotiv. Uglavnom su bili nemački neopagani, očarani mešavinom mitova i nordijskih verovanja koja je promovisao ponajviše sam SS.

Druge verske zajednice su tek donekle tolerisane, osim judaizma, koji je posmatran u širem kontekstu nacističkog antisemitizma i planova za istrebljenje Jevreja kao naroda.

Nakon rata, Nemačka je podeljena između Saveznika, sila pobednica u ratu i u narednih nekoliko godina, formalno ustrojena u dve države - Saveznu Republiku Nemačku (stvorenu iz američke, britanske i francuske okupacione zone) i Demokratsku Republiku Nemačku (stvorenu iz sovjetske

Sveto Rimsko Carstvo je bilo više federacija, čak možda i konfederacija velikog broja kneževina, vojvodstava, grofovija, slobodnih gradova, država manjeg ili većeg značaja, snage ili čak ustrojenosti.

za kulturu” ili „Kulturna borba” (Kulturkampf). Tokom pet godina nadmudrivanja, crkva se pokazala kao snažan protivnik, sukob je samo centralizovao, ujedinio njene vernike i izrodio Centralističku partiju (Deutsche Zentrumspartei). Sukob je prestao, sa jedne strane, smrću pape 1878. godine i time što se Bismarck krajem decenije okrenuo ekonomiji, spoljnoj politici i borbi protiv nove sistemске opasnosti - socijalista.

U vreme Vajmarske Republike, 1919. - 1933. godine, vladala je

potpuna sloboda misli i verske slobode, do mere da su udruženja slobodnomislećih, odnosno mahom ateista, brojala i do pola miliona članova.

U vreme nacista, od 1933. pa do kraja Drugog svetskog rata, odnosi nacističkih vlasti i verskih zajednica su prošli kroz nekoliko faza. Odnosi sa Rimokatoličkom crkvom su isprva ustrojeni konkordatom, dok je odnos sa reformistima usklađivan sa državnim politikom, pritiscima da se objedine u jedinstvenu, pod

okupacione zone). SR Nemačka je obezbedila Ustavom i zakonima sekularno društvo slobodne misli i verskog udruživanja, dok je na istoku, komunistička vlast sputavala versko organizovanje, ili ga instrumentalizovala za potrebe ustrojstva, odnosno državnog poretka. Na zapadu, uspostavljen je crkveni porez, kao 8-9% poreza na prihode, za one koji se izjasne kao vernici, pre svega Rimokatoličke crkve, EKD, nekih slobodnih crkava i judaističke verske zajednice. Neke druge zajednice, pre

svoga islama i niz pravoslavnih, među njima i SPC, ubiraju crkveni ili verski dodatak bez sistemskog, državnog rešenja, odnosno prilozima samih vernika. Verske zajednice koje ubiraju crkveni porez preko državnog poreskog sistema, prohoduju nekoliko milijardi evra godišnje.

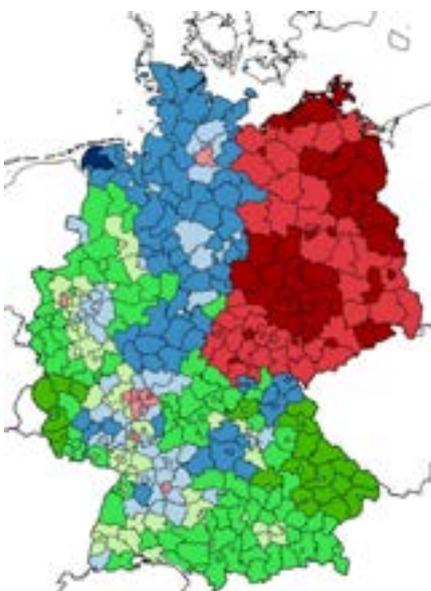
religija i verskih opredeljenja ima i budista, sledbenika judaizma, pripadnika jazidizma, itd. Takođe, značajan i narastući broj stanovnika Nemačke se izjašnjava kao ateisti, agnostici ili jednostavno nereligiozni. Istok Nemačke, teritorija koja je nekada činila Demokratsku Republiku Nemačku

U isto vreme, nemačke severne savezne države (Donja Saksonija, Šlezvig-Holštajn, Hamburg i Bremen) svoju reformacijsku prošlost od 2018. godine obeležavaju praznikom i neradnim danom, Danom reformacije, koji se obeležava 31. oktobra.

Danas, nekih 55% građana Nemačke se identifikuje sa hrišćanstvom, ali svega oko 10% Nemaca ima čvrstu veru u hrišćanskog boga. Čak 50% Nemaca ima tek blagu, umerenu veru u hrišćanskog boga. Oko polovine deklariranih hrišćana u Nemačkoj su rimokatolici. Dominantni su na jugu i na zapadu zemlje. Druga polovina deklariranih hrišćana su uglavnom pripadnici Evangelističke crkve u Nemačkoj (Evangelische Kirche in Deutschland, EKD), koja jače uporište ima na severu zemlje. Ostatak hrišćana pripada nizu manjih hrišćanskih zajednica, kakve su Evangelistička luteranska slobodna crkva (Evangelisch-Lutherische Freikirche, ELFK), niz pravoslavnih crkava, Jehovini svedoci i niz drugih. Ne sme se zaboraviti i to da nekih 5-6% Nemaca čine muslimani, a da u spektru

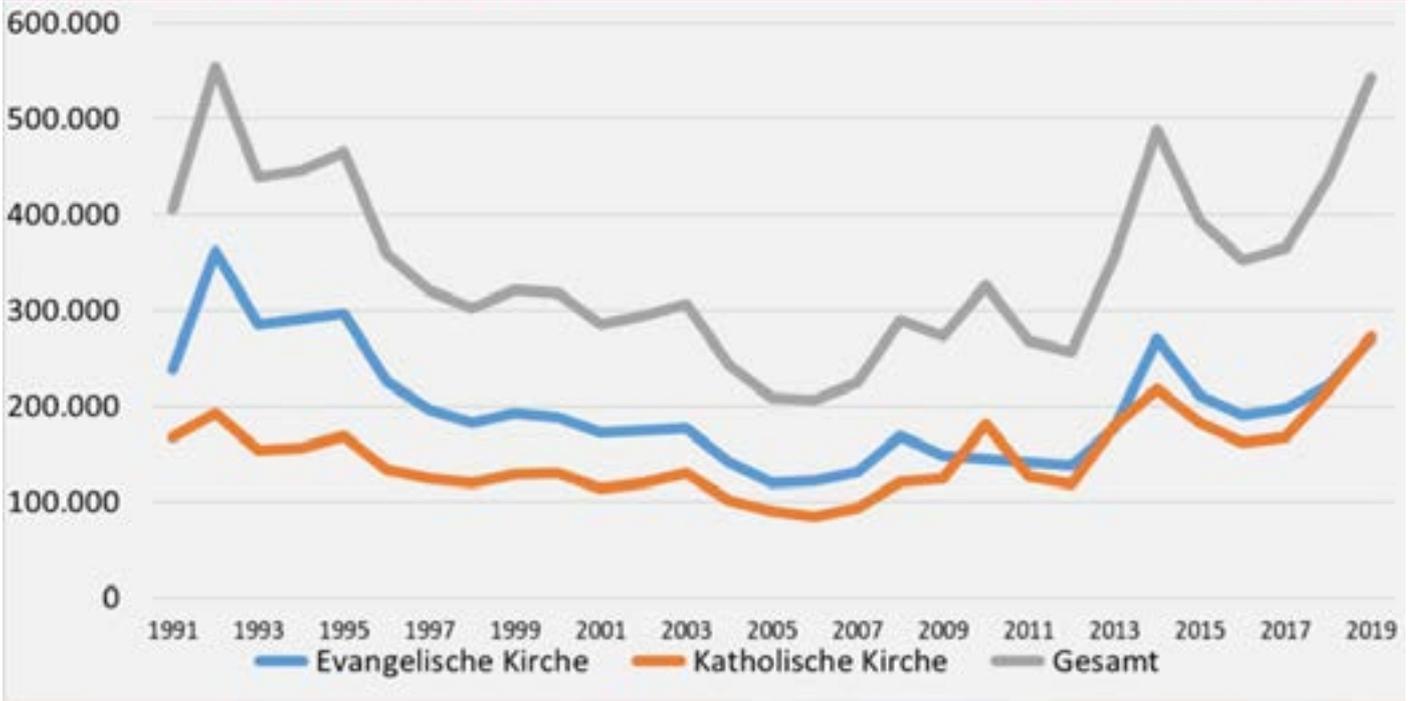
(DDR), središte je nereligioznih, odnosno ateista. Međutim, nereligioznost se širi i na zapadu zemlje, pa je sve više velikih gradova sa dominantno nereligioznom populacijom. Hamburg je značajan primer, kao drugi po veličini grad u Nemačkoj.

Crkve međutim ubrzano gube svoju klijentelu, odnosno vernike. One najveće, svakako ponajviše. 2019. godine je Katolička novinska agencija već javila da je Rimokatolička crkva u Nemačkoj izgubila 216078 članova u odnosu na godinu pre. I to neto, odnosno, to je razlika između ukupnog broja otišlih i broja novopridošlih. Protestantске crkve beleže takođe slične gubitke - oko 220000 članova je i njih napustilo. Ukupan (preostali) broj katolika i protestanata je te 2019. godine bio na 45 miliona, ili 53% populacije. Demografi predviđaju da će sadašnjim tempom, broj katolika i protestanata u Nemačkoj, do 2060. pasti na 23 miliona. Već naredne godine je javljeno da je Rimokatolička crkva izgubila rekordnih 402000 članova, a protestantske crkve su izgubile čak 440000 članova.

Istine radi, mora se reći i to da veliki broj dotadašnjih vernika, napušta verske zajednice i da bi prestao da plaća crkveni porez. U zemlji poznatoj po ogromnom birokratskom aparatu, to ima i određene praktične posledice. Tako, oni koji se „ispišu” iz crkve, često gube pravo na obrede koji bi im inače pripadali - krštenja, venčanja, opela. Crkve tako, na neki način, pokušavaju da uslove vernike da ih ne napuštaju.

Demografija nemačke religioznosti je svakako šarenolika i varira snažno, zavisno od oblasti i uzrasta. Gledano od savezne države do savezne države, možemo reći da su

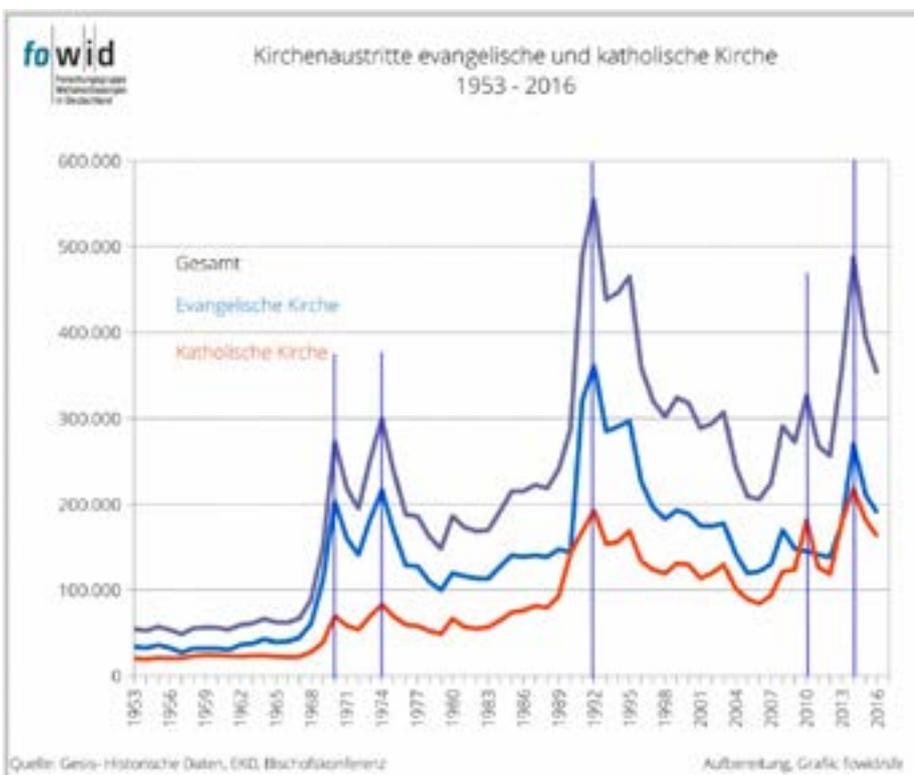
najnereligioznije savezne države Brandenburg, istočni deo Berlina (bivši Istočni Berlin), Meklenburg-Pomorje, Saksonija, Saksonija-Anhalt i Tiringija. Najreligi-

Vratimo se istraživanjima. Kao što je već rečeno, sve je više žrtava i počinilaca zlostavljanja među katolicima. Konkretno, istraživač-

sora Bjerna Gerkea (Björn Gercke) sadrži i slučaj sveštenika koji je optužen za seksualno zlostavljanje u internatu same arhidioceze, a koji je kasnije postavljen za pastora i kapelana za mlade. 2017. godine, kardinal Rajner Marija Volki (Rainer Maria Woelki) ga je penzionisao, umesto predavanja pravdi i procesuiranju.

Za sve veći broj katolika, kelnski kardinal, koji nastavlja da se ponaša nedodirljivo, nesnosan je i napuštaju crkvu. Kažu da u oblasnom sudu u Kelnu, telefoni neprekidno zvone, a novi slučajevi zloropotreba i zlostavljanja samo se ređaju. Gortovo čim je otvorena, brza linija za one koji žele da se odjave i napuste crkve (što se opštini prijavljuje zbog poreza), odmah je i zatvorena zbog preopterećenja. Jednostavno, talas je nezaustavljiv. U poslednje vreme, a prema podacima oblasnih vlasti, po jedna osoba napušta zvanično Rimokatoličku crkvu na svakih 15 minuta.

Stariji ljudi imaju posebno velika neslaganja sa stavovima crkve. Za mnoge, poput 63-godišnjeg Vilfri-

oznije su Sarska oblast, Bavarska, Baden-Virtemberg, Severna Rajna-Vestfalija i Rajna-Palatinat. Kao i obično, manje su religiozni veliki gradovi, a snažno religiozna sela, odnosno ruralni predeli.

ke novinare je zaintrigiralo to da je očigledno daleko veći broj i jednih i drugih u Arhidiocezi Keln, u odnosu na istraživanje iz 2018. godine. Prema listu „Špiegel” (Spiegel), izveštaj advokata krivičara, profe-

svih vremena. Sami vernici sada crkvi daju crveni karton, ali crkva to i dalje ne razume i ne shvata”, kaže ovaj kanonski pravnik. „Onda kada ni sami crkveni dobri pastiri, pastori, ne podržavaju lagano rasvetljavanje ovih slučajeva, sve vodi ka pobuni.”

Krajem 2020. godine, pastor Klaus Kolterman (Klaus Koltermann) iz Dormagena je javno pozvao kardinala Volkija da odstupi i napusti svoj položaj. Odmah potom je Glavni vikarijat zapretio Koltermanu kaznenim merama. 34 pa-

rencije. Iz razgovora sa biskupima je saznao da je raspoloženje veoma loše: „Mnoge biskupe brine to što se Volkijevo neodstupanje sa rigidnog stanovišta, loše odražava na celu crkvu. Mladi biskupi, oni koji su i tražili da se ove stvari isteraju na čistac, posebno se plaše da su sada svi stavljeni pod sumnju kao predstavnici Rimokatoličke crkve. „Volki će imati šta da čuje”, kaže Šiler. A po prvi put, Georg Becing (Georg Bätzing), predsedavajući Biskupske konferencije, javno je i sam kritikovao Volkija: „Dešavanja u Arhidiocezi

„Bio sam zatečen saznanjem da su ljudi koji odlučuju o našem moralu, sami tako beskrupulozni”, rekao je Wilfred Donen.

da Donena (Wilfried Dohnen) iz Kelna, sve ovo je samo kraj jednog dugog, bolnog procesa. Bio je aktivan u katoličkoj crkvi čitavog svog života. Veruje da crkva mora da stoji na strani izbeglica, ugroženih i slabih i aktivno ih podržava. Ali su ga skandali oko zlostavljanja i način na koji se crkva ophodi prema zlostavljanima, uzdrmali do same suštine lične vere. „Bio sam zatečen saznanjem da su ljudi koji odlučuju o našem moralu, sami tako beskrupulozni”, rekao je. Ono što je prelilo njegovu čašu, bilo je ponašanje velikodostojnika poput kardinala Volkija, koji ne dozvoljavaju razrešenje i punu istragu takvih slučajeva nasilja i zlostavljanja, izbegavajući suočavanje i baveći se zataškavanjem. Posebno ga je razbesnelo to što Volki ne dopušta objavljivanje izveštaja koji je sam zatražio, a u kom su pobrojani slučajevi zlostavljanja.

Tomas Šiler (Thomas Schüller), katolički teolog, objašnjava da Rimokatolička crkva sada prolazi nešto što bi se moglo poistovetiti sa topljenjem sveće ili komada leda. „Ovo je najveći egzodus katolika

stora su izrazila javno solidarnost sa Koltermanom i u otvorenom pismu opisala vrlo detaljno svoje sve snažnije udaljavanje od vrha diocese. Istakli su da su sasvim svesni i da jasno osećaju uznemirenje velikog broja vernika. Čak ni razgovor sa Volkijem, na kom su insistirali, nije umanjio njihovu nelagodu, kaže Šiler. Predstavnici crkve sada žele da se obrate direktno Rimu.

Višemesečno odlaganje objavljivanja studije o zlostavljanju u arhidiocezi je tragedija, kako kaže Šiler. U aprilu 2020. godine, Biskupska konferencija Nemačke je pristala da radi zajedno sa nezavisnim komesarom za pitanja seksualnog zlostavljanja dece (Unabhängiger Beauftragter für Fragen des sexuellen Kindesmissbrauch), Johannesom-Vilhelmom Rerigom (Johannes-Wilhelm Rörig), da bi se obezbedio sveobuhvatan i nezavistan pregled svih slučajeva.

Šiler pretpostavlja da će nezadovoljstvo Volkijevim ponašanjem biti glavna tema biskupske konfe-

Keln su doveli do toga da mnogi posumnjaju u volju crkvenih vlasti da pruže objašnjenja bez ikakve zadržke”, rekao je početkom februara.

Ono što se očekuje, makar i samo ljudski, jednostavno je - čitava struktura zataškavanja se mora razotkriti i ukloniti, oni odgovorni se moraju javno imenovati i napokon, rezultati istraživanja najzad objaviti. Ostavke ne sme biti tabu tema takođe. Predugo su verske zajednice širom sveta, pa i onog razvijenog, zapadnog, uživale zaštitu od odgovornosti. Ta predugo neuništiva ograda, koja je crkve štitila od prava i pravde, suda i zakona, ruši se deo po deo širom civilizovanog sveta. Vreme je da i Nemačka uhvati korak.

Osnovni izvori:

<https://www.tagesschau.de/inland/gesellschaft/kirchenaustritte-125.html>

(Birgit Virnich, WDR)

<https://www.tagesschau.de/inland/bischofskonferenz-kritik-woelki-101.html>

(Marion Schmickler, WDR)

Nereligioznost u Nemačkoj

Nereligioznost je postala predominantna u Nemačkoj. Popisni podaci govore jasno u prilog tome da je nevernika značajno više na prostoru bivše Istočne, nego Zapadne Nemačke. Ukupno gledano, Nemačka je u velikoj meri sekularna država, a sekularnost je čvrsto ukorenjena i u razmišljanju najvećeg dela populacije. Naravno, postoje i dalje ostrva značajne religioznosti, a tradicija verskih praznika je preslikana u državni kalendar praznika. Valja ipak reći da je to preslikavanje, sa decenijama sekularizacije, odnosno laičke države, danas opstalo samo po nazivu praznika (Božić i Božićni raspust, Uskrs i Uskršnji raspust, Duhovi/Pentakost i raspust za Duhove, Voznesenje Gospodnje, itd.), dok su u praksi, praznovanja prepuštena duhu komercijalizacije. Tako je Božić obeležen kupovinom poklona i ukrasa, čokoladnim Deda Mrazovima i Svetim Nikolama i crtanim serijalima na televiziji, dok je Uskrs prepun čokoladnih zečeva i jaja, ukrasa sa istom tematikom i paketima unapred ofarbanih kuvanih jaja.

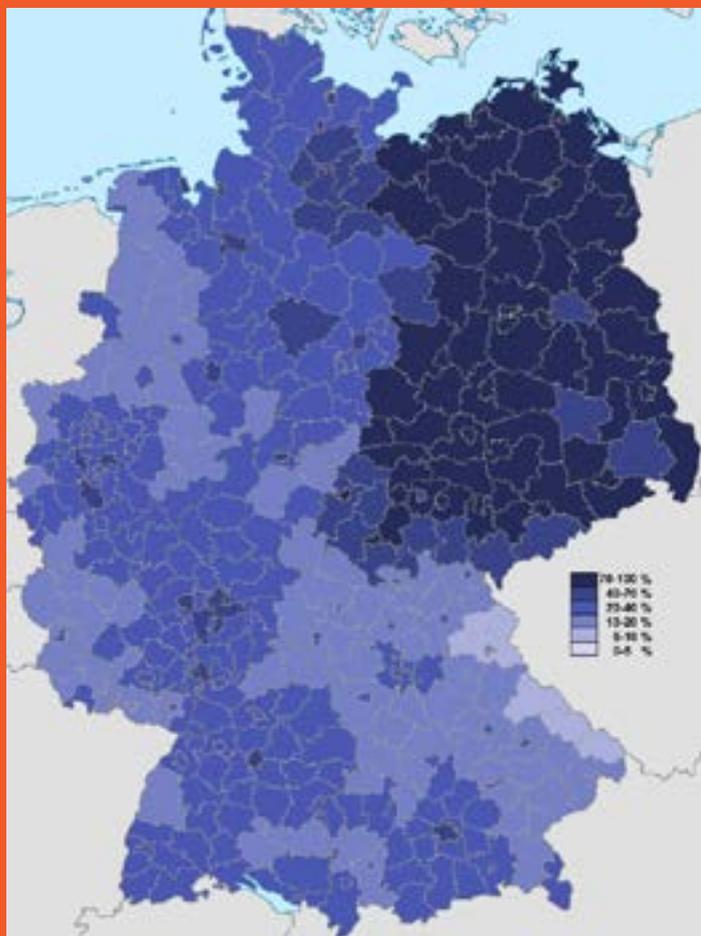
Bivša Istočna Nemačka je po svoj prilici najnereligioznija teritorijalna celina na svetu. Ateista ima mnoštvo i među starima i među mladima. Štaviše, a uprkos povremenim tvrdnjama da je u pitanju nasleđe komunizma, zadržano

kod najstarijih, sve je više mladih ateista. Postoje istraživanja u kojima je čak među anketiranimima nemoguće naći mlade od 28 godina koji veruju u hrišćanskog boga. Za mnoge istočne Nemce, njihov ateizam je i pitanje regionalne posebnosti, političke identifikacije, čak i pogled u budućnost, u kojoj veruju da će religioznost biti potpuno odbačena kao arhaična, zaostala, primitivna. Odbacuju sa gnušanjem i sami tvrdnje o tome da su samo odjek režimske represije prema crkvama u vreme DDR-a. Uistinu, nametanje ateizma je trajalo samo par godina. Nakon toga, do kraja postojanja DDR-a, crkve su imale značajnu autonomiju, iako je nesumnjivo to da je budno oko države posmatralo kako i šta rade. Tako, za sve one rođene nakon ujedinjenja, tvrdnja da je država odgovorna za njihov nedostatak vere, u najmanju je ruku

problematična. Takva posvećenost ateizmu, takođ, ne postoji u drugim evropskim zemljama koje su bile podložne državnom komunizmu ili na severu Evrope gledano uopšteno.

Analitičari povezuju narastuću nereligioznost u Nemačkoj i sa nasleđem „Kulturkampf“-a, koji je najsnažniji uticaj imao u Tiringiji i Saksoniji, ali i sa relativno kasnim dolaskom hrišćanstva u ovu oblast. Kada se Nemačka, a posebno njen istok uporedi sa recimo jugom Evrope, razlika u dolasku, širenju i učvršćenju hrišćanstva je značajna. U odnosu na Balkan recimo, istok Nemačke je hristijanizovan 400-500, negde čak i 1000 godina kasnije. Čak i u odnosu na zapad Nemačke, razlika se meri vekovima između zapadnih i istočnih teritorija, gledano u odnosu na Elbu ili Harc. I dok je hrišćanstvo uveliko bilo državna religija Romejskog Carstva, narodi na prostoru današnjeg istoka Nemačke, poštovali su kultove božanstava povezanih sa prirodom.

I na zapadu Nemačke postoje narastajuća ostrva nereligioznosti. Hamburg i Bremen, veliki hanzeatski gradovi duge tradicije i bogate istorije, imaju danas nereligioznu većinu, pa i tako doprinose broju od nekih 40% nekonzfesionalnih Nemaca, onih koji ne pripadaju nijednoj verskoj zajednici.

Intervju sa **MIROSLAVOM DEMAJOM** doktorom biologije i ateistom

Dok je dadilja bila okrenuta ka oltaru, ja sam umočio svoj kažiprst u mermernu krstionicu punu hladne vode i zatim liznuo prst. Nikada mi voda nije toliko prijala.

CV Miroslav Demajo

Rođen u Zagrebu 08.12.1947. Živeo u Beču, Vašingtonu, Londonu. Školovao se u tim gradovima (u Beču išao u zabavište). Završio biologiju na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu. Šest meseci radio u Prirodnjačkom muzeju u Beogradu kao kustos-pedagog. Od 1974. do penzionisanja 2007. radio u Institutu Vinča u laboratoriji za molekularnu biologiju i endokrinologiju. Uže oblasti: neuroendokrinologija,

radiobiologija, mikroelementi u tkivima, rak dojke kod žena. Magistrirao i doktorirao na biološkom fakultetu u Beogradu. Završio kurs za rukovanje izotopima pri Institutu Vinča i kurseve za stereologiju pri medicinskom fakultetu u Ljubljani. Boravio 9 meseci kao stipendista Srbije u Institutu Maks Plank, Getingen, Nemačka na specijalizaciji iz neuroendokrinologije. Penzionisao se u zvanju naučnog savetnika. Kao osoba levičarskog opredeljenja, član Udruženja španskih boraca 1936-1939.

Član Mreže akademske solidarnosti i angažovanosti MASA. Veoma angažovan u oblasti zaštite prirode i jedan od glavnih boraca za zaštitu Zvezdarske šume. Bio u timu koji je dobio Aprilsku nagradu grada Beograda za 2009. godinu iz oblasti prirodnih nauka. Nosilac više priznanja iz oblasti zaštite životne sredine, privredne komore Beograda, planinara i Srpskog biološkog društva. Bavio se od malena planinstvom i drugim aktivnostima vezanim za prirodu. Voli da čita knjige i gaji cveće.

De ste rođeni?

Sticajem okolnosti, rođen sam u Zagrebu, Hrvatska. Tamo sam proživio prvih 3 meseca života i nikada više. Živeo sam po mnogim zemljama.

Vaši roditelji nisu iz Zagreba. Pod kojim okolnostima ste tamo rođeni?

Kada neko nema prezime na ic ili neko koje odmah asocira na većinsku naciju, često pitaju ko sam i odakle. Prva neprijatnost je kada kažem da sam rođen u Zagrebu gde sam proveo samo tri meseca kao beba i nikad više. Posle toga pa do sada, nisam proveo više od

sedam dana u Zagrebu, u prolazu i jednom na jednom naučnom skupu. Odmah se pomisli da sam izbeglica iz devedesetih itd. Još neprijatnije mi je danas da objašnjavam da sam tamo rođen pošto su roditelji bili u vojnoj misiji kod Trsta dok je postojala zona A i B, pa majka morala u Zagrebu da se porodi. Sada je i šakljivo pominjati da su roditelji bili partizani, a zaboravlja se da su to mahom bili mladi ljudi koji su iz ideala ginuli i bili mučeni, posebno je bilo žena koje su oličenje hrabrosti. I ove žene odlaze u zaborav pošto se menjaju nazivi ulica.

Kako i zašto ste se preselili za

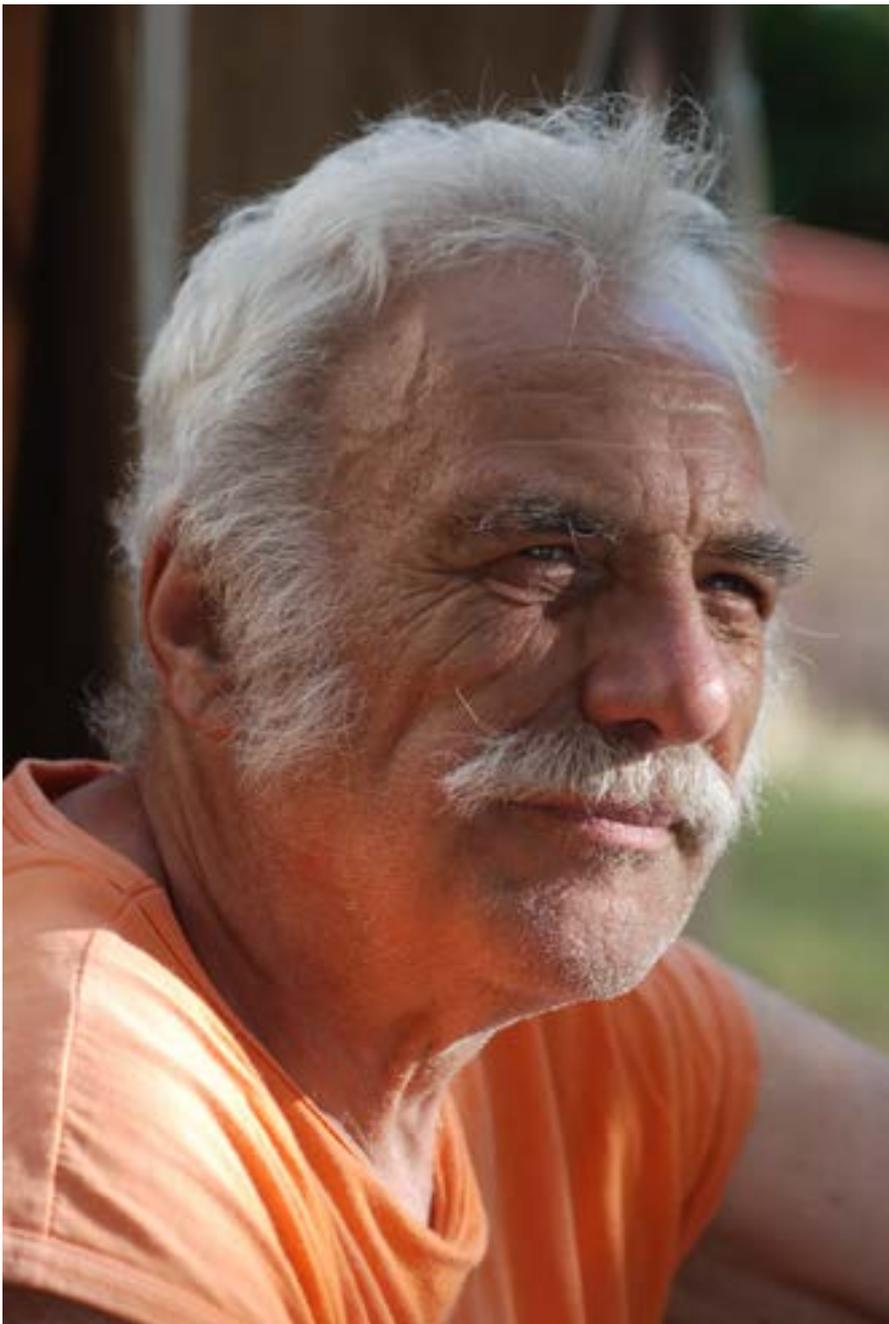
Beograd?

Tri meseca nakon rođenja, roditelji su po službenoj dužnosti premešteni u Beograd i prešli na rad u Ministarstvo inostranih poslova.

U koju ste išli školu?

Išao sam u školu u Beogradu koja se zvala „Braća Ribar“. U svakoj učionici je pred slike Tita bila i slika ova dva brata dok su bili veoma mladi. Često sam gledao tu sliku i pomišljao kako su poginuli. Kada je škola preimenovana u „Kralj Petar I“, imao sam mučan osećaj gubitka i osećaj velike nepravde. Ne zaboravljam i njihovog oca Ivana Ribara koji je bio svetla ličnost,

Neka se ljuti ko hoće, ali ovo smatram još uvek istim jezikom.

dr Miroslav Demajo

srećom još uvek ima svoju ulicu na Novom Beogradu. Nakon povratka iz SAD, šesti razred osnovne škole sam završio u Sarajevu. Gimnaziju „Moša Pijade“, sada I Gimnazija, pohađao sam dve godine, a potom gimnaziju završio u Londonu, Engleska.

Detinjstvo ste proveli u Beču.

Od 1948. Do 1953. godine, roditelji su radili u Beču pri jugoslo-

venskoj ambasadi. Za mene je to bilo prijatno vreme, posebno uz bedinerku koju sam zvao Teta Bek i koja me mnogo volela. Imala je malog terijera, a muž je bio vrlo simpatičan. Bili su iz skromne, radničke porodice. Ono što ja nisam tada znao, jeste da smo se roditelji i ja iznenada jedne noći preselili iz ruske zone u američku, kada su se Rusi na nas naljutili. I zaista je bilo opasno ostati u ru-

skoj zoni. Moj prvi maternji jezik je bio nemački. Posle Beča, majka me poslala kod bake u Sarajevo da naučim srpskohrvatski. Neka se ljuti ko hoće, ali ovo smatram još uvek istim jezikom. Drago mi je da jednako dobro pišem ćirilicu i latinicu, a mnogi stranci su se divili kako znam dva pisma jednako dobro.

Koji je najraniji događaj u vezi sa religijom koga se sećate?

Dok sam živio u Beču od 1948. do 1953. godine, čuvala su me bedinerke, jer su oba roditelja bila veoma zaposlena pri jugoslovenskoj ambasadi. Imao sam oko četiri godine kada me žena koja me je čuvala izvela u park. Još uvek se dobro sećam detalja. Bila je jaka vrućina i ona me potom povela do crkve blizu našeg mesta stanovanja u ulici Alserstrasse. Ušli smo u crkvu, svežina mi je jako prijala, ali sam umirao od žeđi. Dok je dadilja bila okrenuta ka oltaru, ja sam umočio svoj kažiprst u mermernu krstionicu punu hladne vode i zatim liznuo prst. Nikada mi voda nije toliko prijala. I danas se pitam kako se tada nisam zarazio od žutice kada je toliko ljudi u tu istu vodu umakalo svoje prste. Ovo je bilo moj prvi i jedini prisni odnos sa crkvom i religijom.

Da li je bilo religijskih manifestacija?

U zgradi u kojoj smo stanovali, bilo je u jednom stanu obdanište u koje sam rado odlazio. Mada smo živeli u američkoj zoni tada podeľjenog Beča, a Austrija je katolička zemlja, u obdaništu smo slavili samo „fašing“, maskenbal. To je ostatak paganskih običaja, kada sam se jedne godine kostimirao u kuvara. Druga religijska manifestacija se odigrala za Uskrs, celo obdanište je otišlo u posetu jed-

nom detetu koje je živelo u kući sa velikom baštom. Svako je dobio malu pletenu korpicu i mi smo se razmislili da po žbunju tražimo sakrivena ofarbana jaja. To je bilo sve od religije što su nam nudili u obdaništu.

Jedan deo života ste proveli u Sjedinjenim Državama. Koliko je tamo drugačije u odnosu na Stari kontinent?

Živeći u Vašingtonu, SAD, od 1956. do 1960. godine, gde sam pohađao školu od kraja drugog osnovne do februara meseca šestog osnovne, doživio sam malo više religije. Svakog jutra pre časova, u svakom odeljenju je bila kratka molitva, zatim se zaklinjalo zastavi SAD. U svakoj učionici je u uglu visila zastava. Potom se oštevala himna ili druga rodolju-

du je usledio pravi šok. Ujutru me učiteljica iznenada prozvala da ja pred celim razredom pročitam odlomak iz biblije. Izašao sam pred razred i seo za klupu koja je bila sprema i pogledao crnu knjigu sa roze ofarbanim listovima po obođu. To je bila standardna biblija za sve škole. Počeo sam da listam, dao nekako znak da nemam pojma šta da čitam i onda je iz klupe iskočio jedan dečak i okrenuo strane i prstom mi ukazao na pasus koji treba da pročitam. Mada sam tada već dobro znao engleski i bio po uspehu veoma solidan učenik, u bibliji ima arhaičnih engleskih reči i u jednom trenutku se razred nasmejao, pročitao sam neku reč koja je izgleda bila nalik nekoj ružnoj reči. Ja sam nekako završio ovu agoniju, ali nikada ne zaboravljam taj stres, hladan znoj

dan pristup magacinu za školski pribor. Bio sam i mali policajac koji je pre i posle škole pazio kako učenici prelaze ulicu. Naime, škola je bila obavezna da kontroliše bezbednost učenika na osam uličnih ćoškova sa svake strane škole i biti policajac je bila veoma odgovorna i počasna obaveza, namenjena samo odabranim učenicima. Devojčice su sličnu obavezu imale unutar škole za vreme prolaza učenika kroz hodnike.

Da li je bilo tenzija među decom?

Nikada nije bilo problema kada je u pitanju nacionalnost. Bio sam član skauta (izviđača). Petkom smo imali aktivnosti našeg lokalnog odreda u kući nekog od članova. Često se to odigravalo kod nas, jer smo imali lepe podrumске

Svakog jutra pre časova, u svakom odeljenju je bila kratka molitva, zatim se zaklinjalo zastavi SAD. U svakoj učionici je u uglu visila zastava.

biva pesma. Kratka molitva je bila i pred užinu i ručak ali to je bilo toliki rutinski da su to deca shvatala kao rutinu bez nekih dubljih osećanja. Bio je običaj da se posle gore opisanih jutarnjih ceremonija, pročita neki kratak odlomak iz biblije što je svaki put bila obaveza nekog učenika. Potom se prešlo na redovnu nastavu.

Da li ste učestvovali u religijskim ritualima?

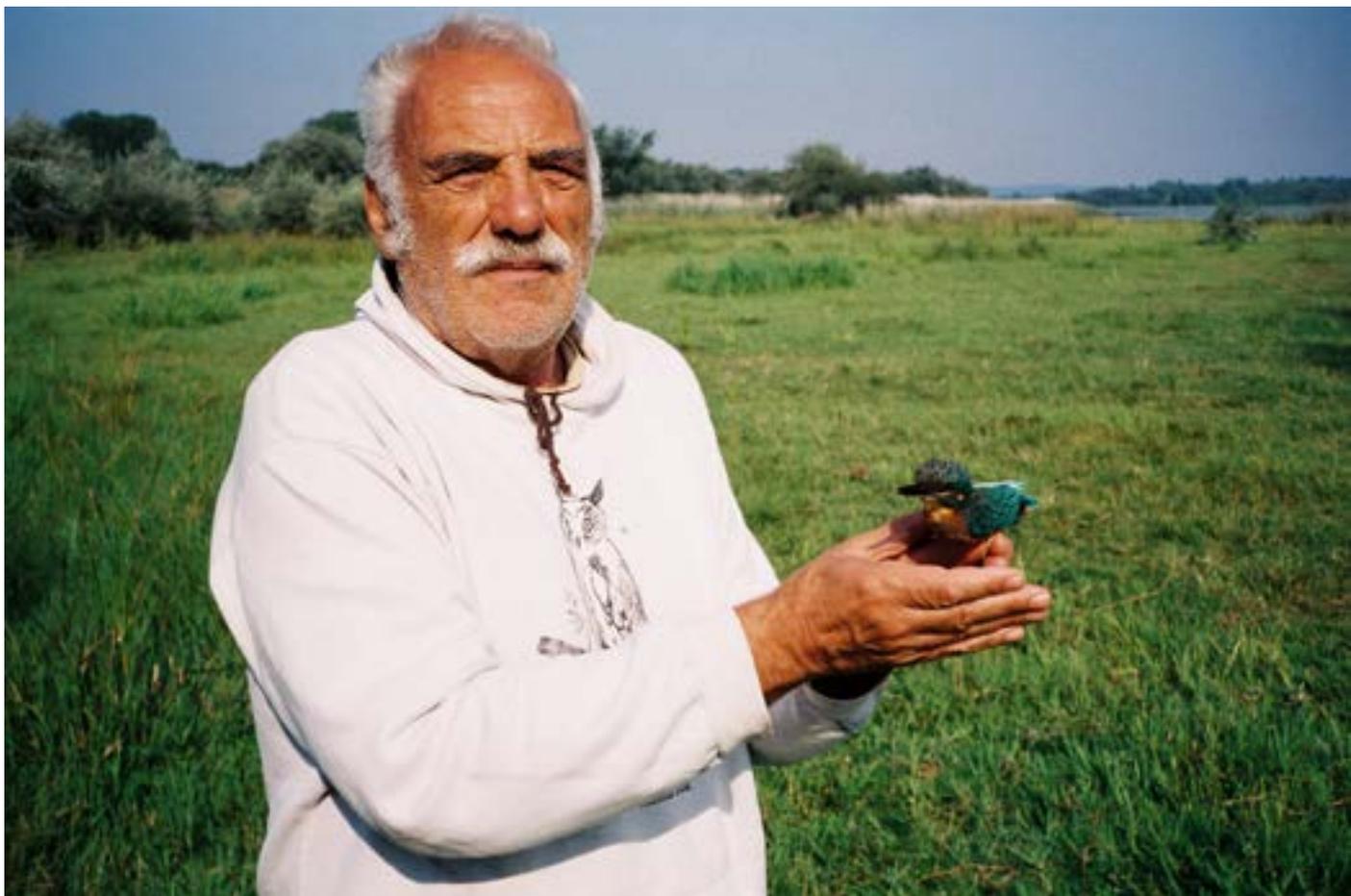
Mene su roditelji savetovali da se ne izdvajam i redovno sam učestvovao u opisanim rutinskim ceremonijama. Jednog dana međutim, usledila je panika. Učiteljica trećeg razreda je mene zadužila da sutradan ja pročitam pasus iz biblije. Pojma nisam imao i uplašio sam se. Tog dana nisam otišao u školu, kobajagi sam bio bolestan a kako su me roditelji opravdali pojma nemam. U četvrtom razre-

i tremu koju nisam posle toga nikada imao. Bilo je gore nego na ijednom ispitu na fakultetu.

Kakav je bio vaš odnos sa ostalom decom?

Mada sam bio iz tzv. „komunističke zemlje“, Jugoslavija je tada i u SAD bila poštovana. U razredu je bio veliki broj stranaca kao u celoj školi. Bilo je dece iz Brazila, Čilea, Nizozemske, Tajvana, Japana, neki su bili privremeno u SAD, a neki potomci useljenika. Uklopio sam se veoma lako i bio sam redovno pozivan na rođendane, dobijao čestitke za dan zaljubljenih, imao sam svoje simpatije i posećivao decu kod kuće kada su me pozivali na igru. Bio sam i redar, to je bila počasna dužnost za celu godinu. Obavljao sam i druge obaveze kao dečak u koga su učiteljice imale puno poverenje. Imao sam slobod-

prostorijske u kući gde sam živio. Američki podrumi su često kao dnevni boravak. Jednom mesečno smo imali zajednički sastanak sa ostalim odredima na toj teritoriji i to u podrumu lokalne crkve. Bila je to hrišćanska crkva, ali su tu dolazili i Jevreji. Tu su se izvodile male pozorišne predstave koje su pripremili određeni odredi, delila su se unapređenja, značke itd. Nikave religijske manifestacije nije bilo. Kratko vreme pred polazak natrag za Jugoslaviju, jedne subote sam otišao do školskog dvorišta da se malo poigram. Našao se na penjalici i jedan dečak koga nisam ranije poznao. Malo smo razgovarali i doznao je da sam iz Jugoslavije. Tada me pitao da li sam komunist, a ja sam rekao da jesam. Tako smo se i mi deca osećali. On se iznenadio i pitao da li može da me pipne, nikada nije

Vodomar pred puštanje posle prstenovanja

pipnuo komunistu. Ja mu rekao da može i on me kažiprstom pipnuo. Ništa nije tu bilo zlobno, ali u to vreme je strah od Rusa bio ogroman, posebno je bio šok kada su

stavio u Sarajevu kod tetke, pošto su se roditelji snalazili u Beogradu oko smeštaja, jer nije bilo stanova. Kada smo se brodom vraćali iz SAD, imali smo pauzu u Napulju

ki zaljubljenik u prirodu, biljke, životinje i kampovanje. Kada smo došli u Beograd, posle oko godinu dana, iz nekog razloga mi se nekim „blickrigom“ sa 13 godina

Gajio sam cveće u sobi i u jednom trenutku sam među saksije na polici postavio kupljenu figuru Fauna, kao to je moj mali Bog i oltar.

Rusi prvi poslali Sputnjik u orbitu. Jugosloveni su uvek slobodno putovali po SAD bez ikakvih ograničenja, bili smo posebno poštovani. **Zatim ste se vratili za Beograd.**

U martu 1960. godine smo krenuli nazad za Jugoslaviju. Put je trajao preko mesec dana, Poslednjeg dana u školi, primila me direktorka da se oprost i poklonila mi knjigu. Bila je to škola koja mi je bila najdraža tokom školovanja. Od aprila do juna sam školu na-

(tada se putovalo i do 45 dana do SAD našim teretnim brodovima iz Rijeke, kompanijom Jugolinija koja je primala samo 12 putnika pa se pristajalo u mnoge luke radi preuzimanja tereta). Napravili smo izlet do Pompeja i roditelji su kao suvenir kupili malu kopiju šumskog Boga Fauna. Original je bio oko 85cm i stajao je na ivici bazena jedne bogataške kuće, sve dok pepeo Vezuva nije uništio ceo grad. Već tada sam bio veli-

starosti pojavio religiozni osećaj. Gajio sam cveće u sobi i u jednom trenutku sam među saksije na polici postavio kupljenu figuru Fauna, kao to je moj mali Bog i oltar. Ustvari, pošto je bio iz šume, imao mali repić, valjda sam ga doživeo kao zaštitnika prirode. Tako je taj moj napad religioznosti trajao nekoliko dana dok mi religioznost nije isparila. Faun je ostao na svom mestu ali kao običan suvenir uz ostale suvenire.

BEZBOŽNI HUMOR

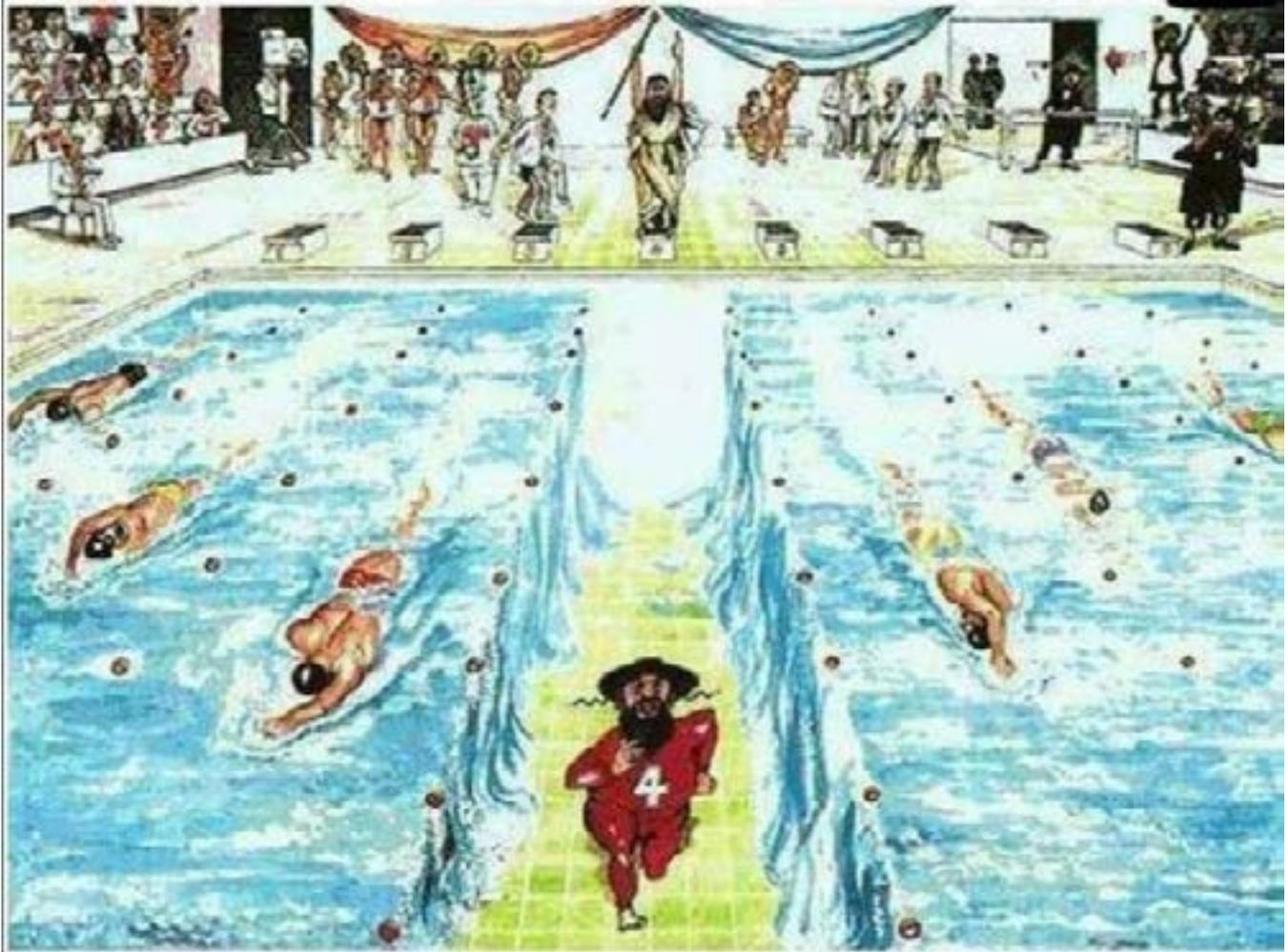
Svinjče Darvinče i Veliki Prasac u epizodi:

NAUKA

Veliki Prasac ©2018

**POD HITNO MORAM AKTIVIRATI AD-
BLOKER!**

**TAMAN DA GLEDAM SULJU KAKO SE
SAMOZADOVOLJAVA, PA DA GA
KASNIJE ZBOG TOGA KAZNIM...**

**A, POJAVI MI SE REKLAMA UNICEF-A
ZA SKUPLJANJE POMOĆI GLADNOJ
DJECI I LJUDIMA U NEVOLJI.**

GRMPF!@#%!!

Na vratima raja pojave se tri plavuše i Sveti Petar im obeća ulazak u raj i oprost svih grehova ako mu daju tačan odgovor na samo jedno pitanje - šta je to Uskrs.

Prva plavuša bez razmišljanja reče:

„To je onaj praznik na proleće kad svi dobijaju karanfile i jedu pasulj u parkovima!“

Sveti Petar odmahne glavom, pošalje je u pakao i pogleda sledeću, a ona će:

„To je onaj zimski praznik kada kitimo lepo drvce u kući i slavimo rođenje bebe Isusa!“

Sveti Petar još jednom razočarano zatrese glavom i pošalje i drugu plavušu u pakao, pa pogleda treću, koja spremno krene:

„Uskrs je hrišćanski praznik koji se slavi u proleće, a sve je počelo kad su, nakon poslednje večere, Rimljani zarobili Isusa nakon izdaje jednog učenika, osudili ga na smrt, naterali da nosi krunu od trnja, razapeli ga na krst i proboli kopljem. Kad je umro, sahranili su ga u pećini kojoj su na ulaz stavili ogroman kamen.“

Sveti Petar ozareno pogleda treću plavušu, ne verujući sopstvenim ušima, a ona nastavlja:

„Onda se svakog proleća kamen makne, Isus izađe napolje i ako ugleda svoju senku, imaćemo još šest nedelja zime!“

citati

Zagrobni život bi bio stvarno dobra stvar. O, da, odmah bih glasao za takvo nešto. Ali, u međuvremenu, apelujem na sve vas da živite ovaj život tako kao da ne postoji bilo kakva nagrada na nekom drugom svetu i da to radite na tako moralan način, da ovaj svet ostavite makar malo boljim nego što ste ga zatekli.

Hju Hefner

Ne verujem u boga ništa više nego što verujem u Uskršnjeg Zeku. Odrasla sam u veoma strogom katoličkom okruženju. Ne, nisam imala nikakvo „prosvetljenje“, bio je to postepen proces koji je podrazumevao dosta borbe, postavljanja pitanja, čitanja i istraživanja. Moji roditelji su time bili uznemireni, nije im se sviđalo što postavljam pitanja, a mene je to podstaklo da pitam još više. Objasnila sam im da mi ne treba nikakvo vanprostorno i svemoguće biće sa konceptom večite kazne da mi ukaže šta je ispravno, a šta ne.

Amber Herd

Kao ateista, ne verujem u zagrobni život, pa ako razmišljate o ubistvu, ako je vaša tema ubistvo, to je onda fizički čin apsolutnog uništenja, s obzirom da nešto okončavate, jedno telo koje je jedinstveno. Ta osoba niti je pre postojala, niti će ikad više postojati. Neće se karmički reciklirati, neće otići na nebo i ja, stoga, toj temi pristupam vrlo ozbiljno.

Dejvid Kronenberg

Kada vernici prizivaju čuda i činove stvaranja ex nihilo, to je kraj potrage za njih, dok je za naučnike identifikacija takvih misterija tek početak. Nauka hvata zalet tamo gde teologija odstaje.

Majkl Šermer